

NATUURWACHT BOMMELERWAARD

JAARVERSLAG 2009

Algemeen

Onderstaand treft u een overzicht aan van de meest belangrijke zaken die zich in het jaar 2009 binnen de Natuurwacht Bommelerwaard (NWB) hebben voorgedaan.

Jaarvergadering/bestuur

Op 12 mei 2009 werd de algemene ledenvergadering gehouden. Daarbij legde het bestuur verantwoording af over de activiteiten van de NWB die in het jaar 2008 hadden plaatsgevonden. De leden gingen akkoord met het financieel verslag over voornoemd jaar en de begroting over 2009. Binnen het bestuur was niemand aftredend en herkiesbaar.

Website Natuurwacht Bommelerwaard

De website van de NWB is ook in het jaar 2009 door veel belangstellenden bezocht. Op de website treft u de nodige algemene informatie over de NWB en over haar activiteiten. Daarnaast zijn vele links aangebracht met andere 'groene' websites in binnen- en buitenland. Het adres is www.natuurwachtbommelerwaard.nl

Excursies

De Natuurwacht wil het beleven van natuur en landschap in de Bommelerwaard op allerlei manieren stimuleren. Excursies zijn daarvoor een goede mogelijkheid. De Bommelerwaard kent een groeiend aantal natuurgebieden, waarin voor jong en oud veel te ontdekken en beleven valt.

Er zijn in 2009 acht excursies gehouden om onze mooie omgeving te laten zien en beleven. Een gevarieerd aantal thema's kwam aan bod. Zo was er cultuurhistorie bij Huize Brakel en de batterij van Brakel, gevestigde natuur in de Lieskampen en relatief jonge natuur in de Gamerensche Waard en de Hedelse Bovenwaarden. Ook nieuwe ontwikkelingen hadden onze aandacht bij de excursies. In het kader van ruimte voor de rivier staat er in het Munnikenland heel wat te gebeuren en het verontdiepen van de Gamerensche waard heeft ook aandacht gekregen bij de excursies.

Een overzicht van de excursies in 2009:

- Januari : Munnikenland
- Februari : Landgoed Brakel
- Maart : De Lieskampen
- April : Hedelse Bovenwaarden
- Mei : Gamerensche Waard
- September : Batterij van Brakel
- Oktober : Gamerensche Waard
- November : Landgoed Neerijnen, herfstwandeling

Heem- en kruidentuin

In het jaar 2009 zijn weer diverse heemtuinwerkdagen gehouden. Deze vonden doorgaans plaats op de eerste zaterdag van de betreffende maand. Een aantal voornamelijk vaste vrijwilligers verrichtte daarbij allerlei onderhoudswerkzaamheden.

Ruimtelijke ordening

De onderwerpen die momenteel binnen de Bommelerwaard spelen op het gebied van ruimtelijke ordening zijn omvangrijk en ingrijpend. Het bestuur van de NWB vindt het belangrijk deze ontwikkelingen nauwgezet te volgen en haar invloed daarop uit te oefenen. In het jaar 2009 is met name aandacht besteed aan herinrichting van het Munnikenland, het verleggen van de N 322 nabij de watertoren van Zaltbommel en aan de ontwikkeling van de glastuinbouw.

Herinrichting Munnikenland

Dit project in het westelijk deel van de Bommelerwaard vormt onderdeel van het nationale programma "Ruimte voor de rivier". Het project kent 2 doelstellingen t.w. het verlagen van de waterstand bij maatgevende rivierafvoer met 11 cm enerzijds en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit anderzijds. Om een verlaging van de waterstand te realiseren moet de dijk in de buitenpolder Munnikenland worden verlegd. Daarnaast moeten er ontgravingen in de uiterwaard plaatsvinden. Dit is bepaald via een Planologische Kernbeslissing. Verder vindt het project Munnikenland zijn grondslag in de nationale programma's "Nieuwe Hollandse Waterlinie" en "Natura 2000". Om een en ander te kunnen stroomlijnen hebben de betrokken instanties besloten de planstudie integraal aan te pakken. Deze aanpak heeft halverwege 2008 geleid tot een (concept) MER en een voorkeursvariant waarmee de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat eind 2008 heeft ingestemd. In 2009 heeft een verdere verfijning plaatsgevonden waarbij onder andere veel aandacht is besteed aan het opstellen van een visie op het toekomstige beheer en onderhoud van het gebied. De integrale planstudie is eind 2009 gereed gekomen inclusief het Milieueffectrapport Inrichtingsplan. Op 6 november 2009 is het inrichtingsplan met alle bijbehorende stukken aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat toegezonden. Het wachten is nu op een beslissing van de Staatssecretaris. Bij een positief besluit zal er een uitvoeringsorganisatie aan de slag gaan die er voor moet zorgen dat het project in 2015 gereed is.

Glastuinbouw

De NWB maakt deel uit van de in 2007 opgerichte Werkgroep Kassen en Landschap (WKL). De werkgroep is een coalitie van de Natuurwacht Bommelerwaard, de Stichting Dorp en Landschap en de Gelderse Milieufederatie, aangevuld met enkele personen die op persoonlijke titel deelnemen.

In het najaar van 2009 is een samenwerkingsovereenkomst tot stand gekomen tussen de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel, de Provincie Gelderland en het Waterschap Rivierenland waarin de toekomstplannen voor de glastuinbouw en champignonteelt in de Bommelerwaard zijn opgenomen.

WKL volgt de verdere ontwikkelingen nauwlettend en adviseert de bestuurlijk verantwoordelijken gevraagd en ongevraagd, onder meer omtrent het onderwerp landschappelijke inpassing en het anderszins verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit binnen bestaande intensiveringsgebieden.

Vogelasiel

Ook in 2009 zijn weer vele vogels opgevangen in het vogelasiel. Zij werden daar vakkundig verzorgd door Ton van Balken.

Maatschappelijke stage

Dit jaar heeft de NWB zich aangemeld als begeleider van maatschappelijke stages voor middelbare scholieren. Leerlingen kunnen zich via de website 'stagerage' aanmelden voor een stage bij onze knot- en onderhoudsploeg. We hopen hierdoor meer jeugd te betrekken bij het werk dat NWB doet.

Werkgroep planten en vogels

Dit jaar is de werkgroep planten en vogels van start gegaan. In klein comité trachten de deelnemers een goed beeld te krijgen van de planten en dieren in de natuurgebieden in de Bommelerwaard. De waarnemingen die zij tijdens deze ochtenden doen worden vermeld op de website www.bommelerwaard.waarneming.nl. Daarnaast proberen de leden van de werkgroep elkaar het nodige bij te brengen op het gebied van soortenkennis.

Vrijwillig landschapsbeheer/Kloosterwiel

Zoals gebruikelijk werd ook dit jaar weer door vele enthousiaste vrijwilligers aan landschapsonderhoud gedaan. Zo werd op diverse zaterdagen onderhoud gepleegd aan het natuurgebied De Kloosterwiel en de uiterwaarden nabij de oude watertoren in Zaltbommel.

Conclusies met betrekking tot het jaar 2009 en de plannen voor het jaar 2010

Evenals in voorgaande jaren mag worden geconcludeerd dat de NWB, ondanks het beperkte aantal actieve leden, toch de nodige inspanningen heeft kunnen verrichten ten behoeve van natuur en landschap in de Bommelerwaard.

In het jaar 2010 zal de nodige tijd worden besteed aan landschapsbeheer (o.a. Kloosterwiel), ruimtelijke ordening en de organisatie van excursies.

Henk van Eck, 5 mei 2010